

СТ А Н О В И Щ Е

От: *Академична длъжност, научна степен, име, презиме, фамилия;*
доц.д-р Теодора Велева Ризова

ВУ / научна организация; Нов български университет

Научна специалност 3.9 Туризм

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Виолета Иванова Башова*

Тема на дисертационния труд: *„Анализ на факторните възможности за спа туризма“*

Основание за представяне на становището: *участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №180./31.01.23г на Ректора на УНСС.*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра Икономика на туризма на УНСС по 3.8 Икономика в докторска програма “Икономика и управление(туризм)“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №180/ 31.01.2023г. Обучението е осъществено в задочна форма през периода от 2016 до 2023г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд се състои от общо 270 страници, от които 232 страници представляват основният текст на дисертацията. В труда са включени таблици и график, които съществено подобряват възприятието на смисловото съдържание.

Дисертацията е разделена на три глави, увод и заключение. Така структурата на дисертацията напълно отговаря на изискването на цялостност и съдържателност на изложението, както и на научните

стандарти по оформянето на подобна публикация. Съдържанието отговаря на алгоритъма предполагащ разглеждането първо на теоретичните основи на проблемната област, след това възможните варианти за решаването на съответните проблеми и накрая използване на емпирични методи, за определянето на най-подходящият вариант за разрешаване на проблематиката.

Темата на изследването притежава висока степен на актуалност, поради необходимостта от научен анализ на факторите, които въздействат върху ефективното използване на СПА ресурсите на нашата страна и съответно развитието на този вид туризъм на свършено ново ниво на качество.

Предмета и обекта на изследването напълно отговарят на същността на научния труд и отразяват особеностите на разработката.

Определена е основната теза на изследването, както и четири хипотези, които са непосредствено свързани с нея. Както цялата разработка, така и емпиричното изследване дават отговори на формулираните в изследването хипотези. На основната теза съответстват и целите и задачите, формулирани в дисертационния труд.

Общата структура на дисертацията съответства на възприетият модел на научното изложение: започвайки от теоретичните особености на проблематиката към конкретни предлагани решения и емпирична част на изследването. Изхождайки от това изследването е разпределено в три глави.

Първата глава очертава историческото развитие на спа-туризма, както и неговото моментно състояние.

Втората глава анализира три групи фактори, оказващи въздействие върху спа-туризма. В частност са разгледани три групи фактори:

-група на генетичните фактори, в които автора е включил: социално-икономическите, демографските, екологичните, медико-биологичните, правно-политическите и психологическите фактори;

-група на реализационните фактори, в които са включени: природните и антропогенните ресурси, материално-техническата база и инфраструктурата, кадрите и организационните структури, междуетрасловите връзки и териториално-устройствената среда;

-група на провокационните фактори, в която автора е включил: въздействието на икономическите и здравните кризи, както и политико-правни кризи.

В заключителната част на втората глава е представен системен анализ на значението на отделните групи фактори в процеса на развитието на спа-туризма в нашата страна.

Третата глава от дисертационния труд представлява емпирично икономическо изследване, основаващо се както на получаване на данните от професионалния мениджмънт, така и от потребителите на спа-услуги. Данните са съпоставени с анализи на развитието на спа-туризма, като резултатите от емпиричното изследване са използвани при анализа на хипотезите, направени в дисертационния труд. Структурата и резултатите от изследването удовлетворяват поставените цели и задачи и по същността си са достатъчно обосновани.

Използваната в дисертационния труд литература е достатъчна и отговаря на предмета, целите и задачите на изследването. Общият брой на използваните източници е 159, като 55 от тях са на кирилица, а 104 на латиница.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В качеството на основни научни резултати следва да бъдат посочени:

-прилагането на факторния анализ към конкретните елементи на развитието на спа-туризма;

-системен подход при анализа на въздействието на отделните фактори върху резултата от функционирането на системата на спа-туризма;

-съпоставянето на относителният дял на въздействието на фактори от различен ранг върху реализирането на конкретни дейности в областта на туризма и по-специално в сферата на спа-туризма;

--съпоставяне на нивото на развитие на отделните системи, въздействащи върху спа-туризма и съпоставянето им с въздействието на аналогични системи в други страни;

-разработване и прилагане на оригинална методология на икономическото изследване към сферата на спа-туризма.

Като научно-приложни резултати могат да се разглеждат:

-методологично обоснован анализ на моментното състояние на спа-туризма в нашата страна;

-конкретните перспективи и възможности за развитието на спа-туризма при съществуващите условия;

-очертване на основните препятствия и затруднения, които възникват при реализирането на благоприятните възможности за развитие на спа-туризма;

-анализ на въздействието на структурните социално-икономически фактори, оказващи влияние върху туристическата дейност в посоченото направление;

-разработване на приложен модел за пускане в експлоатация на спа-обект, като дадения модел може да намери широко приложение при изграждането на съответни бизнес-модел.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Към основните приноси на дисертацията се отнасят:

-съвременният анализ на спа-туризма при развитието на отделните туристически дестинации;

-съпоставяне на въздействието на отделните фактори, валидни за нашата страна, със съществуващите тенденции в развитието на спа-туризма;

-използвани са теоретични модели за въздействието на отделните факторни групи и фактори за ефективното развитие на спа-туризма като отрасъл и като дейност на отделно предприятие;

-определени са стратегическите насоки за развитието на спа-туризма, при въздействието на отделни фактори от външната среда и организационната структура;

-очертани са ефектите, които има развитието на спа-туризма върху отделни социални и икономически структури.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите по дисертацията отговарят напълно на предмета и спецификата на дисертационния труд. Публикациите представят задълбочен анализ на съответната проблемна област.

6. Оценка на автореферата

Автореферата отразява същността на дисертационния труд и показва възможността на автора да представи данните от научното изследване в кратка форма. Автореферата представя пълноценно особеностите на дисертационния труд, както и основните изводи, до които е достигнал автора в процеса на изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В качеството на пожелание може да се препоръча по-широко и подробно представяне на теоретичния модел, който се прилага при разработването на отделните прогнози, както и по-ясно очертаните преки и обратни връзки между туристическата дейност и другите социални и икономически структури. Тези пожелания, обаче, не намаляват научната стойност на представеният дисертационен труд.

8. Заключение

*На основата на анализа на представената дисертация, съм „ЗА“
присъждането на научно-образователната степен „Доктор“.*

Дата 15.03.23г
Гр.София

Подпис: .....